

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOMELAND

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 78 Weds., April 19, 1972

Nixon rešuje Vietnam

Ameriška letala so v nedeljo pred zoro napadla glavno mesto Severnega Vietnam Hanoi in glavno пристanišče Hajfong. Napad je bil omejen na vojaške cilje in pri napadu na Hajfong so letala samo pristanišče z v njem zasidraniimi ladjami pustila v miru.

Obnova letalskih napadov na Severni Vietnam je sledila velikemu neposrednemu napadu Severnega Vietnam skozi Demilitarizirano cono na Južni Vietnam. Obrambni tajnik M. Laird je ob sami njihovi obnovi povedal jasno in odločno, da bodo ti napadi trajali, dokler bo trajala rdeča ofenziva na Južni Vietnam in dokler se oborožene sile Severnega Vietnam ne bodo umaknile v Severni Vietnam in pustile v miru skrajni dve severni pokrajini Južnega Vietnam.

Domači in tuji kritiki ameriškega posega v Indokino so obnovo letalskih napadov na Severni Vietnam takoj začeli ostro napadati in dolžili Ameriko razširjanja vojne. Nihče ni pri tem od teh kritikov povedal ali vsaj priznal, da so vojskovanje razširili rdeči, da je Severni Vietnam odprto in naravnost napadel Južni Vietnam skozi Demilitarizirano cono, ki jo je ob koncu letalskih napadov na Severni Vietnam novembra 1968 obljubil spoštovati.

V Hanoiu vztrajno taje, da njihove oborožene sile nastopajo v Južnem Vietnamu, nikakor, to so "domačini", ki se bore proti vladi v Saigonu. Pri tem je obveščevalna služba ZDA dognala, da se pomika proti jugu še zadnja od 14 rednih divizij "severnovietnamske ljudske armade", med tem ko jih je 12 že na jugu ali pa na poti tja izven mej Severnega Vietnam.

Omejeni letalski napadi Hanoi niso prepričali, da ZDA mislijo resno in da ne bodo pustile Južnega Vietnam na cedilo, ampak vztrajale na zahtevi, da mora ta imeti pravico, da sam in svobodno odloči o svoji bodočnosti in sistemu vlade. Nixon se je odločil pretekli petek ali soboto, udariti na Hanoi in Hajfong ter pokazati Severnemu Vietnamu, da bo uporabil vse razpoložljive sile za ustavitve severnovietnamskega napada na Južni Vietnam. Zagovorniki njegove politike trdijo, da je bilo to neobhodno, ker Nixonu pač nič drugega več ni ostalo, razen če je seveda hotel kloniti in dati rdečim proste roke.

S svojim nastopom proti Hanoi in Hajfongu je Nixon povedal jasno in odločno, da se ZDA ne bodo podale nobenemu pritisku, ampak izpolnile svojo dolžnost. To sporočilo ne velja samo Hanoiu, ampak tudi Moskvi, ki je Hanoiu dala na razpolago za napad topove, tanke in rakete, pa verjetno napad sam tudi predhodno odobrila. V nedeljo je Moskva v protestni noti opozorila Washington, da je letalski napad na Hanoi in Hajfong otežil in zapletel položaj v Indokini in "celoten mednarodni položaj". To bi utegnulo pomeniti tudi Nixonov napovedani obisk v Moskvo prihodnji mesec in vse, kar je z njim v zvezi.

Nasprotniki Nixonove vietnamske politike so predložili v Senatu resolucijo, ki zahteva takojšnji konec ameriških napadov na Severni Vietnam, ne da bi istočasno zahtevala tudi takojšen konec napadov Severnega Vietnam na Južni Vietnam. Resolucija zahteva umik ZDA iz Indokine, pa naj to tudi v celoti pobašajo komunisti. ZDA si nad njeno usodo umivajo roke. Žrtvovale so dovolj v krvi in sredstvih. Če se ljudstva Indokine "ne marajo sama braniti" in boriti za svojo svobodo, jim pač ni do nje in jo ne zaslužijo.

To stališče bi bilo morda sprejemljivo, predno so ZDA še v času predsednika Eisenhowerja, posebno pa v času predsednika Johna F. Kennedyja posegle s polno močjo v Indokino, zdaj, po več kot 10 letih boja in težkih izgubah v krvi in sredstvih, pa tudi po opredelitvi velikega dela prebivalstva Indokine proti komunizmu pa pomeni to oportunistično izdajo zaveznikov.

Ni še tako dolgo, ko je pokojni predsednik J. F. Kennedy dejal, da ZDA ne bodo varčevale ne s krvjo ne s sredstvi, ko bo šlo za varovanje svobode. Vojna v Vietnamu je to odločnost v delu ameriške javnosti skrhal, drugod pa jo popolnoma strla. Kaj nas briga Vietnam? Kaj nam mar Indokina? Razlage, da branimo tam svobodo vsega sveta, da branimo tam tudi Ameriko, ne mara nihče več slišati, še manj jo sprejeti. V tem pogledu je levičarska in komunistična propaganda dosegla kar lep uspeh. To je treba priznati.

Predsednik Nixon je spoznal razpoloženje Amerike in je objavil leta 1970 na Gvamu novo politiko. Amerika bo pomagala le tistim, ki se sami borijo za ohranitev svoje svobode in neodvisnosti, pomagala jim bo v glavnem le s sredstvi za boj, ne pa z lastnimi oboroženimi silami. To novo politiko hoče Nixon uveljaviti tudi v Vietnamu. Zato so ZDA organizirale domače oborožene sile in svoje umikajo domov. Južni Vietnam naj se sam bori za svojo neodvis-

nost, ZDA mu le pomagajo, dokler bo to potrebno.

Nixonova politika je dosledna in pogumna, vredna Amerike! Nixon se zaveda, da utegne biti zanj usodna, da utegne pozvrotiti njegov poraz pri volitvah v novembru, pa vendar ni klenil.

On ne mara oportunistično prepustiti Južnega Vietnam njegovi usodi, si umiti roke in reči: Kaj nas brigajo Azijati, kaj nam mar usoda Južnega Vietnam, ki leži 10,000 milj od naših bregov?

Ker je v ZDA veliko takih, ki so pripravljeni to storiti, veliko tudi v Kongresu, bo Nixonova zasluga, če bo položaj rešil v čast in korist ZDA, še toliko večja!

BESEDA IZ NARODA

Pisatelj Karel Mauser drugič v Argentini

BUENOS AIRES, 11. aprila 1972. — Kratko poročilo v tujkajšnjih obeh tednikih (Svoboda Slovenija in Oznaniilo), da bo pisatelj Karel Mauser ponovno obiskal Slovence v Argentini, je z veseljem napolnilo srca vseh rojakov, še posebej pa mladine in protikomunističnih borcev. Saj je vsem ostal v neizbrisnem spominu njegov prvi obisk pred dvema letoma.

Na letališču na Ezeizi pri Buenos Airesu se je v petek, 7. aprila zjutraj — čeprav je bil delovni dan — zbralo 30 Slovencev in Slovenk, da pozdravijo dragega gosta. Točno ob napovedani uri je prispelo letalo in Mauser — ves nasmejan in dobre volje — je bil med nami. Prvi mu je stisnil roko in ga pozdravil v imenu slovenske skupnosti v Argentini g. Božo Stariha, predsednik Zedinjene Slovencev, slovenske predstavniške organizacije v Argentini. Pozdravil ga je tudi njegov stari prijatelj dr. Tine Debeljak, predsednik Slovenske kulturne akcije. Mali Rantov Gabi ga je pozdravil s kito cvetja. Prispelo so ga nato pozdravili: Zvezna predsednica Slovenske dekleške organizacije gđc. Ana Marija Klanjšček, zvezni predsednik Slovenske fantovske zveze g. Pavel Fajdiga in ostala mladina, ki je prihitela na letališče. Nato so prišli na vrsto borci, ki so se odtirgali od svojega rednega dela in v lepem številu prihiteli, da pozdravijo soborca in svojega zveznega predsednika. Krepi stiski rok so povedali več, kot bi mogle povedati še tako izbrane besede; Mauser je tu znova srečal svoje stare in iskrene prijatelje.

Vsa družba se je nato za kratek čas podala v bližnjo kavarno, kjer je bil gost seveda tarča najrazličnejših vprašanj. Ob tej priložnosti mu je tudi bilo previdno povedano, kakšen delovni program je zanj pripravljen in kaj vse pričakujejo od njega Slovenci v Argentini v prihodnjih 20 dnevih, ko bo tukaj. Pa se je nasmehnil in dejal: "Bo že šlo, samo če Bog da zdravje."

OBISKI. — Se istega dne popoldne je napravil Mauser svoj prvi obisk v družbi g. Starihe. Obiskala sta teko bolnega soborca Rudolfa Vidmarja na njegovem domu v Berazateguiju. Vidmar je bil tega obiska zelo vesel. Med njima, ki sicer pripada dvema organizacijama borcev (Mauser je zvezni predsednik borcev okoli Vestnika, Vidmar pa odbornik organizacije Tabor v Buenos Airesu), se je razvil prispren razgovor.

V soboto, 8. aprila, je začel Mauser z obiskovanjem slovenskih šol. Popoldne se je podal najprej v Slomškov dom, kjer obiskuje slovensko ljudsko šolo in otroški vrtec 160 otrok. Vodi teljica šole ga. Lenka Malovrhova ga je peljala v vse razrede, kjer so mu otroci zapeli slovensko pesem. Mauser jih je povsod lepo nagovoril in bodril k pridnemu učenju.

Sledil je obisk slovenske šole v Slovenski hiši, ki jo vodi gospa Marjana Batagelj. Vsi otroci so dragega gosta skupaj pričakovali in mu zapeli nekaj pesmi. Nato se je podal Mauser v oddaljeno Slovensko vas v Lanusu in

je obiskal tamošnje šole, ki jo vodi gospa Zdenka Janova. Tudi tam so Mauserja sprejeli s pesmijo in tudi tam jih je nato Mauser bodril k pridnemu učenju slovenskega jezika.

Popoldne istega dne je Mauser — vedno v spremstvu g. Starihe, obiskal slovenski srednješolski tečaj, ki je ponos Slovencev v Buenos Airesu. Ob prihodu sta ga prispreno pozdravila ravnatelj tečaja g. Marko Kremžar in predsednik zbora staršev g. Pavle Rant. Mauser je obiskal vse razrede in govoril dijakom in dijakinjam. Tečaj obiskuje 130 dijakov in dijakinj.

Nato se je podal v slovensko šolo v San Martinu, ki jo vodi gđc. Katica Kovač. Otroci (110 po številu) so bili zbrani v veliki dvorani in zapeli gostu več pesmi. — Zadnji obisk tega dne je veljal slovenski šoli v Carapachaju, ki jo vodi gospa Majda Markeževa. Vsi otroci skupaj s starši in odborniki doma so gosta pozdravili v dvorani z besedo in pesmijo in mu izročili diplomu. Kakor povsod, je imel tudi tukaj Mauser na zbrano mladino lep nagovor.

SLOVENSKI DAN. — V nedeljo, 9. aprila, je bil za Slovence v Argentini velik praznik. Imeli so svoj vsakoletni Slovenski dan, ki je ena največjih slovenskih narodnih prireditev v Argentini. Prav za to priložnost je predsednik Zedinjene Slovencev g. Božo Stariha povabil g. Mauserja v Argentino, da bi imel na tem Slovenskem dnevu slavnostni govor.

Sprva nekoliko kislo vreme se je pozneje popravilo in Slovenski dan se je vršil na Pristavi blizu Buenos Airesa nato v prav lepem vremenu in ob rekordni udeležbi rojakov (bilo jih je nad 1500). Popoldne je daroval sv. mašo delegat slovenskih dušnih pastirjev msgr. Anton Orehar in imel po evangeliji pomembna govora. Popoldne pa se je razvil pester kulturni program s petjem mladinskega pevskega zbora iz Slovenske vasi pod vodstvom ge. Zdenke Janove in pleksi folklorne skupine iz Pristave. Slavnostni govornik g. Karel Mauser je s svojim govorom napravil izreden vtis na vse navzoče. Vsa ogromna množica ljudi je dragega gosta napeto poslušala, ko je razvijal svoje globoke misli.

V ponedeljek, 10. aprila, se je Mauser sestal na prijaznem domu soborca Franca Zorca s svojimi starimi prijatelji in soborci: člani starešinstva DSPB ter konzorcija in uredništva Vestnika. Med sestankom je prispela vest, da je umrl Rudolf Vidmar, ki ga je Mauser obiskal ob svojem prihodu. Takoj je bilo sklenjeno, da se pogreba udeležita zvezni predsednik Karel Mauser in starešina DSPB v Argentini Valentin Urbančič. Sestanek je bil zaradi tega predčasno zaključen.

Že prvi trije dnevi bivanja v Argentini so pokazali, kako Slovenci K. Mauserja spoštujejo in radi imajo. Posebno mladina ga je sprejemala z navdušenjem in ljubeznijo.

Rudolf Smersu — Rep zvezde repatice (kometa) utegne biti dolg tudi 100 milijonov milj.

Vabilo na koncert

CLEVELAND, O. —

Pridite po rokah ali na pamet, po ovinkih, naravnost ali kakorkoli: mogoče bomo vse posneli na magnetofonski trak. Pevke bodo pele s komolci po mininotah, klavir bomo razglasili za presenečenje.

Zgornje je del "Vabila na koncert", kot si ga je zamislil France Kosmač. Ker je pesem sodobna, bo starejšim ušesom, vajenim drugačnega leporečja, malo tuje zvenela. Toda pesniki itak pišejo dostikrat za prihodnji rod. Morda sem med prvimi, ki sem tem stihom našel tudi uporabno mesto, ko sem jih vključil v vabilo na Korotano petje. Tista nenavadnost, ki je v pesmi, pa bo tudi tebe dimila, da se boš verjetno le odločil za obisk koncerta.

Skozi več mesecev so se zbirali pevci in pevke vsako soboto na vajo. To, kar so se v Narodnem domu navadili, mora sedaj ven iz pevske sobe, na oder in med ljudi, pa zakonih tradicije in še česa drugega. Na Korotkem imajo — Vinko Zaletel je izdal to skrivnost — podobne tečaje, le bolj krepko jih izražajo: Gnoj in dekleta morajo od hiše. Takja je logika življenja, šepava, toda smotrna.

Prireditev bo 29. aprila ob pol osmih zvečer. Upam, da bo dostojno, neizumetnični dodatek k letošnji kulturni razgibanosti v slovenskem delu Clevelanda in blizu duše in čustev teh ljudi.

Za nameček in za globlje razumetje besedila, lahko postrežem še z uvodno pesmijo v koncert, o ostalem programu bodo verjetno spregovorili še drugi.

Ali vidiš sedaj, ko se zora budi,

kar ponosno smo v zarji sinoč pozdravljali?

Skozi nočno temo so nam zrle oči,

ko so prapori zvezdni z okopov vihrali.

Nočno treskanje bomb in raket rdeči sij

bil je vsem za dokaz:

Prapor še plapolal!

Povej, ali še zvezdni naš prapor vihra

nad deželo svobod in pogumnih ljudi!

Na svidenje na koncertu!

F. K.

članom

Družbe sv. Družine

JOLIET, Ill. — To pismo naj vas vse obvesti, da je bil glavni urad Družbe sv. Družine 6. aprila letos precej poškodovan, ko ga je zadel tornado.

Stavka je utrpela škodo v sami svoji sestavi, izgubila pa tudi večji del strehe. Tako sta dež in sneg napravila precej škodo tudi v njeni notranjosti. Del zapiskov, zaloge in opreme je bil pri tem poškodovan.

Do 13. aprila je bilo nekako 75% vsega poslovanja obnovljeno, minilo pa bo več mesecev predno bo škoda v celoti popravljena in poslopje obnovljeno.

Kot vedno bomo tudi zdaj storili vse, da vam čim boljše posrežemo.

Robert M. Kochevar, tajnik

Iz naših vrst

Jefferson, Ohio. — Cenjeno uredništvo! Prav lepa hvala za Vaše obvestilo. Zopet Vam pošljem naročnino in prilagam dva dolarja za tiskovni sklad.

Z Ameriško Domovino sem zelo zadovoljna in jo redno prejemam. Najbolj me zanimajo slovenske novice.

Se veliko uspeha pri izdaja-



* FARA SV. ŠTEFANA kar lepo vozi naprej, to če se upošteva čase, v katerih smo. V gospodarskih ozirih skoro bolje kakor velike fare raznih drugih narodnosti. Finančno poročilo za leto 1971 izkazuje skupne dohodke \$80,638.23 Raznih stroškov pa \$54,050.73. Te številke povedo, da se previdno gospodarji pri Sv. Stefanu. Priznanje za to smo vsi dolžni našima skrbnim duhovnikom, č. g. župniku Tomažu Hoge in njegovemu pomočniku č. g. Alojziju Medicu. Bog ju ohrani nam!

Porok je bilo lani pri Sv. Stefanu 21. Krstov 28. Smrt pa je s svojo ostro koso občutno kosila. 38 jih je odvedla v večnost. Bog jim bodi dober in milostljiv in poplača njihova dobra dela za faro in vse drugo.

Cerkvena in druga podporna društva v fari lepo vozijo naprej. Posebno požrtvovalno deluje Oltarno društvo fare sv. Štefana. Z raznimi prireditvami je dalo fari, kakor kažejo številke, \$2,810. Tudi druga društva so lepo prispevala. Čast jim!

Zelo aktivni so s svojimi društvi tudi prekmurski rojaki. Med temi prednjači zlasti poznana, požrtvovalna rojakinja Mrs. Gizela Hozian, ki neprestano zbira prispevke in podpore za razne potrebe v starem kraju in tu. Gre ji vse priznanje za to!

Dokler bo tako in Bog bo pomagal, da bo tako, bo Sv. Stefan še dolgo vozil naprej in pričal svetu in vsem, kaj vse so naši slovenski ljudje okrog Sv. Stefana doprinesli in dali našemu Velikemu Chicagu, da je napredoval in zrastel in postal velik, kakor je.

Naj poudarim še enkrat: Med nami Slovenci gre življenje lepo naprej. "Bela žena" jih sicer malo preveč pobira in odvaja iz naše srede, a to so določila življenja, ki jih je uveljavil za vse nas "milijonarje in berače" On nad nami.

O drugem vsestranskem življenju in razmerah v našem Velikem Chicagu se dnevno mnogo čuje. O teh ubogi zemljani delamo vsak svoje sodbje. Zanimivo je včasih malo obrniti pogled tudi nanje. Zato pogledjmo jih malo.

* POLITIKA IN VREMENA.

— Spominjam se, ko smo pred leti govorili v mali domači družbi o čudnih vremenskih spremembah v Chicagu in njegovi okolici. Če se ne motim, sta bila zraven stari pok. Gregoričev oče s 23. ceste in pok. Šinkovčev oče z 22nd Place. Poleg teh tudi nek rojak, rodom iz Kroke na Gorenjskem. Pripovedoval je rad, kako je kot vajenec v svojih letih pomagal kovačem žebelje kovati in koničiti. Prav tiste dni se je vreme okrog Chicaga kaj čudno obnašalo. Gledali smo skozi okno in res sape so pihale sem in tja, nekaj časa trosile snežinke, pa zopet dež. Bilo je v zadnjem marčevem tednu.

Gregoričev oče je dejal: "Fantje, to je Amerika. Tu pride mesec marec včasih kot krotko jagne z lepimi dnevi —

nju in vsem skupaj prav lep pozdrav! Helen Petric

Paterson, N.J. — Spoštovano uredništvo! Kako hitro je leto naokoli in zopet čas, da obnovim naročnino.

Z Ameriško Domovino sem zadovoljna. Sedaj je mama pri meni in jo z velikim veseljem prebira.

Prilagam ček za enoletno naročnino in dva dolarja za tiskovni sklad.

S spoštovanjem!

Marija Stojakovic

ko pa odhaja koncem marca, pa brca in se poslavlja kot rjoveči lev."

Šinkovčev oča pa je dejal: "To ni rejs. Jaz sem pa drugače slišal o tem od žnidarjev, kjer delam in živim. (Šinkovčev oča je bil krojač). Neki žnidar je nam razložil, da kadar se škrtati v koloradskih in dakotskih gorah in hribih skregajo in so preveč glasni, jih burje in sape z burkljami naženo in zapodijo proti vzhodu. Ko pa škrtati pribeže do Velikih jezer in zagledajo vodo, se ustrašijo, se ustavijo, malo z repi pomigajo, se obrnejo naza in potem tod okrog plešejo in ropotajo tja do sv. Jurija, dokler ne najdejo pota, ki nazaj vodi v gore in hribe. To vidiš povzroča, da se tod vse trese, se trosi še sneg in z njim dež..."

Vsi smo se čudili tej razlagi. Tako stari možaki o marčevih vremenih.

— Kakor se vremena spreminjajo v tej in oni letni sezoni, tako in še bolj se spreminja politika, ne samo v našem Velikem Chicagu, marveč v Washingtonu in po vseh drugih svetovnih prestolnicah, kjerkoli jo kujejo in kalijo vsak po svoje voditelji v teh in onih časih. Včeraj tako, danes še drugače. Od kod to spreminjanje?

Kaj naj to vprašujemo! Preteklost in sedanost to nam pojasnjujeta. Po ljudeh prihajajo spremembe. Ljudje pa so bili včeraj taki, danes pa so taki. To vsi, od bogatinov pa doli do beračev. Marsikaj se je spremenilo najboljše od včeraj do danes. To vse naokrog. Življenjske udobnosti so se zelo spremenile od včeraj. To lahko vidi vsak, kaj naj bi omenjal in našteval. To, kar se tiče uživanja in udobnosti.

Ampak, kaj pa povedo pogledi na obnašanja ljudi vseh vrst? Kaj postavijo pred nas še druga vprašanja. Eno glavnih vprašanj je: Kako se sedanji mladi rodovi obnašajo? (Mnogi izmed njih se lepo obnašajo, tem to ne velja in tem se ne sme delati krivice.)

Se pa prav obnašajo vsi? To pa lahko ocenjujeva (jaz in ti) pred katerima očmi se dogajajo obnašanja mladega rodu, ki ga vzgajajo sedanje šole, v katerih je marsikje celo molitev prepovedana.

Na drugi strani se pa istočasno vodstva današnjih šol vprašujejo, kam plava današnja mladina? Tja, kamor ji odpirate pota s svojo brezbožno vzgojo — je pravi odgovor na to. Po nekaterih državnih zbornicah so glasni prepriji in ugovori proti molitvam v osnovnih šolah. Kar kor da je molitev nekaj strup za mladino. Pri telovadnih urah in veseljačenjih in drugače pa niso ne nagota ne druga obnašanja nič napačnega pri mnogih današnjih modernih vzgojiteljih. In še mnogo drugega takega. Ali je čudno, če se mladi rod, ko malo doraste, potem tako obnaša, kakor dnevna poročila pišejo o njih?

Na to ni drugega pojasnila, kakor: Dokler bodo taki "inženirji" vodili in vzgajali nove rodove, kakor jih marsikje zdaj bo šlo moralno obnašanje v doline in zakotne temine, ne pa navzgor k soncu in Stvarniku, kateremu smo za vse to odgovorni. V tem je odgovor in pojasnilo.

Sodobni vzgojevalci in tisti, ki določila in postavbe za to in ono predpisujejo in uveljavljajo, pravih potov kar ne morejo najti, ki bi vodila k praviim rešitvam teh križev in težav, ki jih je vsak dan več.

R.

F. S. FINZGAR:

PREROKOVANA

SLIKE IZ SVETOVNE VOJNE

"Ali imam res kako pismo?" Postarica se je sklonila in jo pogledala v obraz. Kakor je bila ta postarica prebitensko strupena in huda ženska, se je pot vsa radostna nasmejala. Jančarici, skočila k predalniku in se vrnila z dopisnico:

"Mati, veselite se! Vaš mož vam piše z Ruskega!"

Jančarica je razprla oči na široko, na pol odprte ustnice, skozi katere je bil namenjen vzklík, ko kakor okamenele in vzklik je na njih zamrl, pred očmi se ji je za hip stemnilo in tresoča se roka, ki je segla po dopisnici, jo je zgrešila, da je padla na tla. Zamrgolelo je Jančarici pred očmi, kakor bi ji hotela najlepša zvezda sreče, ko ji je posvetila, tisti hip že ugasniti. Šinila je na tla za dopisnico, neslovno, ko ji je dopisnico, neslovno, kovan vzklík se ji je izvil z ustnic, z obema rokama je držala pisanje: Da, se ji je izvil z ustnic, z obema rokama je držala pisanje: Da, to je Blaževa roka. Samo to je razložila, drugega ni mogla. Jecljajala, prosila postarico: "Berite, prosih, lepo prosim." In postarica je brala:

"Ljuba žena! Lepo te pozdravljam in ti dam vedeti, da se peljem zdrav in živ po daljni ruski deželi v ujetništvo. Ko pridem na mesto, ti bom spet koj pisal. Tvoj mož Blaž." Jančarica je naglo segla po karti in odbežala iz urada. Na pol je tekla mimo gruče žensk in visoko vihtela karto: "Blaž živi! Blaž živi!"

Ženske so ostrmele in krenile proti njej. Toda Jančarica je hitela mimo njih v župnišče, kjer je vsa zasopla planila v pisarno:

"Poglejte, berite! Blaž živi!"

Župnik je naglo pregledal karto, datum, pisavo in vesel čestital ženi ter šaljivo pristavil: "Sedaj ste brez skrbi zanj. Saj pravi pregovor, kdor je razglašen za mrtvega, pa spet oživi, tisti živi še dolgo življenje. Hvala Bogu!"

"Karta je torej res iz Rusije?" se je Jančarice polasčal dvom.

"Seveda! V seznamu izgub je bila pač zmota! Veselite se in hvalite Boga!"

Jančarica je hitro odšla. Da si se je podvzela, kar se je dalo, vendar se ji je pot proti domu vlekla in vlekla. Kjer je bilo manj strmine, je tekla, da bi bila prej doma. Žalno ruto je ozrla nanj in ni mogla naprej. Stopila je h križu in obhajala in poljubila noge Zveličarjeve ter vzdihnila: "Kako si dober! Mene si očistil, moža si mi rešil — o, kdo Te razume!"

In še in še je poljubljala ranjene noge kot otrok.

Doma je Jančarico čakala družina z zajtrkom. Vsi otroci so sedeli za mizo in se igrali z žlicami. Teta je še nekajkrat šla gledat na prag, ko je ni bilo.

In sedaj je prišla, razoglava, zasopla in rdeča. Teta se je prestrašila, ko je tako rekoč privihrala v vežo.

"Teta, Blaž živi! Ujet je!" je kriknila Franca.

Teta je sklenila roke: "Marija, saj ni mogoče!" in je šla za Jančarico, ki je naglo odprla vrata in planila v sobo. Tudi otroci so bili vsi osupli. Zakaj po atovi smrti je hodila mama resno in tiho.

"Otroci, ata živi!" je pripovedovala in jih začela poljubljati. "Stran črne rute!"

Deklice so se odkrile, iz predalnika so prišle na dan pisane rute in ko so sedli k zajtrku, je bilo v hiši, kot bi posijalo sonce na mizo.

Seveda je vsa fara zvedela še tisti dan o Jančarju. Jeziki pri županu so zabavljali na seznam izgub:

"V peč vrzi tiste papirje! Ali so za kaj drugega, kakor da ljudi plašijo! Zakuri z njimi!" In mnogim se je dvignilo upanje, da morda le ni resnična žalostna vest o predragih. Splošno pa je bilo veselje, da Jančar živi, ko ni imel v fari ne enega sovražnika.

Med tistimi, ki so prvi prišli Jančarici voščit srečo, je bila tudi Lojza. Nesebično je bilo njeno voščilo, ali vendar toliko sebično, ker je upala, da to ozdravi brata. Zakaj videla je, ko je zvedel, da se je ves stresel, nato da je globoko vzdihnil, toda lice se mu je čudovito razjasnilo. In po dolgem času je Matic opoldne po južini spet počelgetal Maticka po okrogli bradici in prvič prijel za voziček in ga vozil po hiši.

Ko je Francka zvečer molzla, je Lojza potegnila brata za rokak in ga povabila v kuhinjo.

"Ali si vesel, kajne, zaradi Jančarja?"

"Zares sem vesel in privoščim ji."

"Pa zaradi sebe tudi?"

"Tudi. Sedaj vsaj vem, da mora biti konec."

"Veš kaj, sedaj se pa kar hitro oženi!"

"Uj, ti svetnica, kam me siliš!"

"No, no, vem jaz in veš ti kam: Franco vzemi!"

Matic jo je samo gledal in nič ni rekel.

"Zakaj bi je ne? Poznaš jo sedaj bolje kot vsako drugo."

"Mara zame!"

"Pa jaz vem, da te vzame in tudi zate vem, kako si jo ogledoval včasih ves dopadajenja poln."

Brat je spet pomolčal, pa rdeč je postajal in žile so mu kovalne na sencih.

"Le kar vprašaj jo."

"Ti jo prej, tako po strani, je prosil brat."

"Nič po strani, kar naravnost jo bom. Pojdi ven, za četrto uro boš že zvedel."

France je šel v hlev, kjer je h kobilici popravil ji seno, pobrskal po stelji pa venomer motril Francko, tudi ko je odhajala iz hleva.

"Ne vem, če me bo marala, prebrdka je," se je prestrašil, ko se mu je zdela lepa kot še nikoli. Težko je zdržal četrto uro v hlevu. Rešila ga je Lojza, ko je prišla ponj:

"Rada te vzame, le pojdi."

(Dalje prihodnjic)

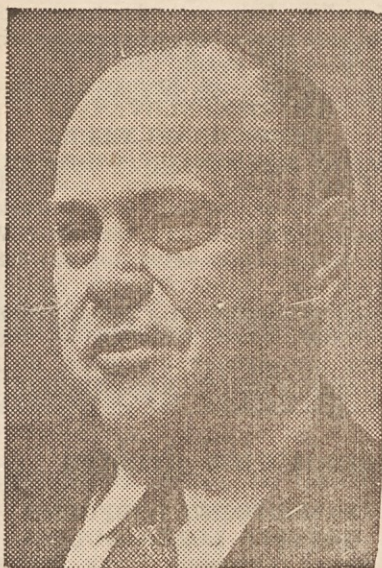
Spalni kokon

Nek pariški arhitekt je izdelal načrte za spalni kokon. Izdelan bo iz vlitih kosov polystirena, znotraj oblažinjen in obložen z vinilsko tkanino. Vanj boš lahko zlezal in se stegnil na 96 inč dolgi blazini. Pri roki boš imel stereo-aparat, svetilko za čitanje in priključek za TV.

Namesto kokona si lahko tudi izbereš kupolasto "Luv Dome", izdelano iz jeklenih prepletenih opornikov, z odrom nekaj čevljev nad tlemi. Na opornike lahko pritrdiš TV, Stereo, svetilko ali knjižne police. Prostor za igranje je ojačan z nylonsko prevleko.

To so skrajnosti med novimi idejami v pohištvo, toda mnogo novosti je še na poti.

Francis A. Coy je dobil priznanje



FRANCIS A. COY

CLEVELAND, O. — Načelnik upravnega odbora The May Company v Clevelandu Francis A. Coy je bil izbran za prejemnika 1972 Business Statesman-ship Award, ki ga podeljuje Harvard Business School Club v Clevelandu. Priznanje mu bo podeljeno 18. maja na večerji kluba v hotelu Sheraton. Javnost je vabljen.

Priznanje podeljujejo letno enemu izmed poslovnih ljudi v Clevelandu, ki ga smatrajo, da je skozi vrsto let bil najuspešnejši vodnik skupnosti poleg uspešnega dela v svojem lastnem poslu.

Frank Coy, 58 let, je bil predsednik The May Company od leta 1961 do leta 1971, ko je bil imenovan za načelnika upravnega odbora. Je izredno delaven na kulturnem, dobrodelnem, verskem, zdravstvenem in večini ostalih področij javnega delovanja.

Letošnja podelitev je 14. po vrsti. Pred Coyjem so jo prejeli John David Wright, Ralph Besse, George M. Humphrey, Maurice Saltzman, Wade N. Harris, George S. Dively, William C. Treuhaut in Edward Sloan Jr.

Nove vrste ure

Ure brez kazalcev, brez važnih gibljivih delov in z dosedaj nedosegljivo točnostjo bodo prišle na trg že letos. Gonilna sila novih ur družbe Hamilton bo računalnik v trdnem stanju (solid state). Če boste hoteli vedeti, koliko je ura, boste morali pritisniti na gumb in čas se bo posvetil na črni površini ure.

Ure družbe Westclox bo gnal tekoč kristal in bo kazala čas neprestano, kot sedaj ure s številčnico. Obe bosta tekli točno do 5 ali 10 sekund na mesec. Dobre ure, kakor jih imamo sedaj, so točne do ene minute na teden.

Začetna cena bo od \$200 do \$2000, toda čez nekaj let boste lahko kupili tako uro za \$50 ali manj.



V ZAGATI — Mlada Angležinja Susan George je dosegla lep uspeh s svojo vlogo v filmu "Slamnat psi". Zdaj jo skrbi, da ne bi njen nenadni uspeh v filmu škodoval njeni ljubezni.

REV. LEON KRISTANC:

Po 40 letih spominčice na grob škofu Gregoriju

(Nadaljevanje)

Pičle pol ure vstran od vasi Trebeljevo je Prežganje, od koder sem že na Cvetno nedeljo in vse dni Velikega tedna imel priložnost opazovati nepregledne čete vojaštva, pehote, konjenice, topništva, avtomobilov in avtotovornjakov, kmetskih vozov s konji in voli z vojno opremo in provijantom so se pomikale noč in dan. Pod Trebeljevem se je tovornjak prevrnil in pokopal dva vojaka, bila sta iz Zirov nad Škofjo Loko in ju je kmetski starček s konjem na vozičku pripeljal k cerkvi, naj ju "vsaj po krščansko pokopljemo".

Obredi Velikega tedna so bili slabo obiskani le z otroci, z ženskami ter s starimi ljudmi. Prav v času, ko smo na Veliki petek pokopavali nesrečni mladi žrtvi, se je od Dolenjske strani slišalo bobnenje, ko so nemška letala metala bombe in streljala na koncentrirano vojaštvo po prostnem Mirnskem polju med Trebnjem — Št. Rupetom in Mokronogom, in jugoslovanska vojska je razpadla in se razšla.

Prav ob istem času so vkorakali Italijani "zmagoslavno" v Ljubljano in po dogovoru z Nemci okupirali v naglici stvarjeno "Ljubljansko pokrajino". In Zvečer na Veliki petek so se že pojavili prvi "ubežniki" na Prežganju, vse je hitelo le po stezah in gozdovih v svoje domače kraje. Po cesti si nihče ni upal, ker so srbski vojaki kot zaščitne čete streljali na vsakogar, kdor se je zdel sumljiv, hkratu so pa tudi sami hoteli in bežali proti Hrvaški. Preplašeni, lačni in v raztrganih civilnih oblekah so prosili večerje in prenočišča in so po zgodnjem zajtrku se zopet spustili po skrivnih potih proti Ljubljani ter dalje proti Gorenjski.

Ko sem na Veliko soboto po zgodaj opravljenem obredu v cerkvi z motorjem hitel v spodnje vasi za blagoslov "žegna", sem na ovinku naletel na gručasto poraščenih in neobritih ter lačnih, moj mlajši brat je bil med njimi. Da se umaknejo s ceste, sem jim pokazal bližnjico na Prežganje in jim naročil, da se kmalu vrnem in jim kako pripomorem čimprej proti domu. Bila je žalostna Velika noč, neprestano so se oglašali lačni in izmučeni bivši vojaki; po možnosti postreženi so nadaljevali pot v negotovost, kaj jih čaka doma. Tudi sami smo bili vse tiste dni v strašni negotovosti.

Prvi so se pojavili Italijani

iz Ljubljane in takoj pod smrtno kaznijo zahtevali, naj v par dneh vse orožje znosijo na občno. Ko je župan vse tisto uredil tudi z mojo pomočjo in drugih in so Italijani že odpeljali neznano kam, so se iz Litije pripeljali Nemci ter zahtevali, da takoj izobesimo kljukasti križ (zastavo) iz zvonika in iznad občinske pisarne. Zopet so zahtevali orožje čes, da je Prežganje njihovo področje. Bilo je važna strateška točka, od koder bi z lahkoto obvladali Ljubljano in okolico. Komaj dva dni z županom dopovedala, da ni naša krivda, da je orožje že oddano, kdor prvi pride, prvi melje.

V petek, 25. aprila na sv. Marka dan smo opravili "Markovo procesijo" le okrog cerkve in med njo so se pripeljali Nemci na dveh avtobusih, cela četa se je vselila v Prosv. Dom in v župnišče. Bili so prijazni in nekateri so celo slovensko govorili, bili so iz Koroške. Med njimi je bil celo nečak škofa Gregorija Rožmarina, priletni možje. Komandir me je vljudno prosil za svojo sobo in skodelico mleka zjutraj in zvečer in sem mu radevolje ustregel. Bili so dobro hranjeni in ne zahtevni. V nedeljo so nekateri prišli celo k maši, kar dobro smo se razumeli — z njimi. Z Gorenjskega sem pa že dobil po neki beračici zaupno sporočilo, da so škofove zavode v Št. Vidu že izpraznili, da je nekaj duhovnikov bilo že aretiranih in da vse aretirane vozijo v Zavode. Dobri škofov nečak mi je zaupal, naj se njih vojakov ne bojim, tudi komandirja je pohvalil. Le z Gestapovci v temnošivih uniformah in z visokimi škornji in s Hitlerjevem križem na kapi in rami bodite previdni in se jih bojte!"

V soboto pred prvo majniško nedeljo, 2. majnika v zgodnjem dopoldnevu je vojak, ki se je bil pri vodnjaku, na prste zažvižgal in vsi so se razbežali, stražar je resno prijel za puško in korakal, majhen avto se je blizil proti župnišču in iz njega stopita dva geštopovca. Prihitel je komandir čete, krepko slautiral: "Heil Hitler!" in po kratkem raportu in pogovoru z njim vstopita, da bi si rada ogledala župnišče. Stopili smo v kuhinjo, na steni je žrgvrole moj ljubi ribniški kanalček, dragocen spomin.

Približal se mu je, snel kletko: "Es gehort uns fur die Verstarkung des Deutschen Reiches — Je naš za okrepitev Nemčije", in nedolžno, ubogo živalco je odnesel v avto. Podobno je bilo z namiznim priborom. Tudi skromni radio sta odnesla. Hotela sta imeti pisalni stroj, izgovarjal sem se, da ga nimam doma, da je v Ljubljani v popravilu; zahteval je potrdilo in ko sem mu razložil, da ga ima oseba, kateri sem ga zaupal, da ga bo dvignila, je stopil k motorju v veži ter naročil, da mora biti vsak čas vojakom na razpolago. Šli smo v zgornje sobe, poleg pisarne z obširno knjižnico so bile še tri lepo in dobro opremljene, v eni celo harmonij z dvema klavirurami "Alles gehort uns" in sta vse točno zapisovala. Odpreti sem moral blagajno, je bilo le malo drobiža, ko sem vse račune vedno sproti po možnosti plačeval. Primerjala sta blagajniški zapisnik in ga mi vrnila; tisto malo gotovine v dinarjih in "nežkah" — pol din. ter parah sta pa vzela s seboj. V jedilni shrambi sta si naložila prekajenih klobas, hlebec rženega kruha, steklenico slivovke in jo zaneslu v avto. Edino v sobo, kjer sta imeli stan gospodinja in dekla, sta samo po-

gledala. Šli smo v klet, sodeček z mašnim vinom je zmeril, napravil s kredo črto: "Gehort uns." Podobno sta vse popisala v svinjajih in v hlevu. K sreči hlapca ni bilo doma, s par volov je odpeljal v mlin ter se je dolgo zamudil; pastir je pa njuno stajo dobro osnažil in nastal z nastiljo. Tako dva vola nista bila v zapisku.

Šli smo v cerkev, hotela sta videti cerkvene svete posode. Kelih, ciborij in monstranco; vse je tisto zimo skrbno očistil in pozlatil zlatar Kregar v Ljubljani z dvema desetkronskima cekinoma, katera mi je v ta namen darovala dobra ženica. Vzel je iz žepa nož, kresnil po posodi: "Muster ohne Wert" — nič vredno — in mi je vse vrnil. Zahteval je ključ od tabernakla; bila sta dva na dveh različnih krajih varno skrita, le jaz in organist-mežnar je vedel zanj. Ker sem se pomišljal, me rezko pogleda: "Dajte mi ključ, ena — dve" — in je že segel v žep in mi pokaže revolver. Mislil sem si, preprečiti mu ne morem, razbil bo vrata, — in sem mu ga izročil. Pa ni poskušal v tabernakel, si je pač mislil: Muster ohne Wert. Moral sem z njima v občinsko pisarno za tolmača in sta končno naročila, naj z županom ljudi poučiva, naj bodo vdani in zvesti podaniki "Tre-tjega Rajha" in z napol dvignjeno desnico "Heil Hitler" sta odšla. Poklicala sta komandirja dala nekaj navodil, strumno so se pozdravili in sta odpeljala.

Dalje sledi)

Jevtušenko navdušen ob vzletu Apolla 16

CAPE KENNEDY, Fla. — Sovjetski pesnik Jevgenij Jevtušenko je bil v nedeljo navdušen pri vzletu Apolla 16, kamor ga je povabil astronaut David Scott. Bil je ves navdušen ob pogledu na mogočno raketo Saturn V., ki si jo je prejšnji večer ogledal iz daljave komaj nekaj 100 yardov v družbi astronauta Scotta.

"Bil je stvarno krasen pogled — belo, nežno telo rakete podpirano po nerodnih, pa vendar nežnih rokah opore... Zdelo se mi je, kot da bi veliki brat obhajal setrico pred dolгим potovanjem," je razlagal ruski pe-

POSESTVO NAPRODAJ v Floridi

4 dohodninske hiše, ena z gostilno. Pomarančni nasad s 100 drevesi, vse na eni parceli. Proda se vse skupaj. Obrnite se na: Mary Korošec, 900 Mission Rd., New Smyrna Beach, Fla. 32069. Tel 1-904-427-1657.

—(w,f,5 maj)

POPRAVLJAMO IN PRENAVILJAMO

TAPECHIRANO POHIŠTVO. 2-delna garnitura \$70 plus material. Damo brezplačen proračun. Jamčimo za 15 let. PARK UPHOLSTERING CO. 251 E. 156 St. tel. 531-0898

Moški dobijo delo

Strojniki Iščemo izkušene strojnike. Nadurno delo; koristi. Kličite JOE LUSTRICK 531-6262 (80)

Ženske dobijo delo

Ženska dobi delo Iščemo kuhinjsko pomočnico, delni čas. SORN'S RESTAURANT 6036 St. Clair Ave. 361-5214 (78)

Male Help Wanted

POT WASHER For exclusive private club in Eastern suburb. Salary plus room and board. Must live in. Call Manager — 423-4414 (80)

snik svoja čustva ob pogledu na raketo velikanko.

J. Jevtušenko je dejal, da je prepričan, da delajo astronauti ZDA in ZSSR za bodočnost vsega človeštva. Napovedal je, da ni daleč dan, ko bodo ameriški in ruski astronauti skupno potovali v vesolje.

MALI OGLASI

V najem

Oddamo dvojne stanovanj, samo samskim osebam ali zakoncem, v St. Clairski slovenski okolici. Kličite po 5. uri 731-9431. (78)

Družabnico išče

Starejša Slovenka išče družabnico in pomočnico. Nudi lastno sobo, hrano in nekaj plače. Kličite 641-5985. (80)

V najem

Štirisobno stanovanje, zgoraj, se odda samo odraslim na 61 cesti. Za pojasnila kličite: 881-9947 (80)

Lastnik prodaja

dobro 2-družinsko hišo na 1263 E. 67 St., vsa podkletena, 2 plinska furneza, 4 garaže, velik vrt. Ugodna cena. Kličite do 8. ure zvečer 881-2195 in vprašajte za Tonija. (81)

Lastnik prodaja v Euclid

Zidana hiša, 2 spalnici spodaj, 1 zgoraj in sobica, cedar shramba, velike družinska soba, vgrajena formica kuhinja, preproge, zavese, del kleti zgotovljeno, 2 kopalnici, 2½ garaža. Lep lot in patio. Boljši kot nov. Lastnik gre ven iz mesta. Vse udobnosti. 838 E. 237 St. pri Babbit Rd. 731-7399 —(79)

CONTINENTAL MARK III

Dark blue, excellent condition, all extras positrac drive — computer braking, sterio, remote door locks, etc. free from dents; luxury ride is yours. The price is reasonable. Call 751-9100 10 a.m. to 8:30 p.m. —(79)

Hiše naprodaj

Za dve družini, 5-5, garaža, jako čisto zunaj in znotraj. Se lahko takoj vselite.

Bungalow

Pet sob spodaj, zgotovljeno zgoraj, garaža, v lepem stanju in blizu vsega. Lastnik sprejme pametno ponudbo.

Če imate stanovanje za oddati, kličite nas. Imamo zanesljive družine, ki iščejo stanovanje.

Potrebujemo hiše za prodajo. Imamo kupce z gotovino.

JOHN KNIFIC REALTY

820 E. 185 St. 481-9980 (79)

Dva lota naprodaj

Lota 50x160 čev. vsak. Cena za oba \$5200. Na Idlehurst Dr. Richmond Heights.

Kličite 451-0259

(19,21,28 apr)

St. Vitus college student needs licensed driver to accompany him for drivers test Thursday afternoon. \$5.00 361-5887

Frizerski salon naprodaj

Damski frizerski salon z zelo dobrim prometom, v slovenski okolici, je ugodno naprodaj. Za pojasnila kličite Ameriško Domovino: 431-0628. —(19,21,24,26,28 apr)

Kupim lestve

Kupim rabljene raztegljive lestve v dolžini do 20 čevljev. Kličite 692-1069. (19, 21 apr)

Lastnik prodaja

Halle Drive — enodružinska hiša, 3 spalnice, 1½ nadstropja, preproge, družinska soba, priključena garaža, v srednjih 30h. 731-3288 (80)

House for sale

Halle Drive — by owner, 3 bedrooms, 1½ story, fully carpeted, family room, attached garage; mid 30's. 731-3288 (80)

